

موضوع مورد بررسی (دستور کار)

➤ اجرای مصوبه بیست و ششمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گو مبنی بر ارائه پیشنهاد در خصوص قراردادهای پیمانکاری دستگاههای اجرائی با فعالان اقتصادی حوزه ساختمانی و تاسیساتی

طرح موضوع دستور جلسه:

➤ الف) در خصوص قراردادهای پیمانکاری دستگاههای اجرائی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی مطالب زیر در جلسه مطرح شد:
مطابق بند چ ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰ یکی از وظایف شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی ارائه پیشنهاد در مورد قراردادهای دستگاههای اجرائی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی به منظور ایجاد تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در این قراردادها است.
بخش خصوصی معتقد است که در مناقصاتی که توسط شرکتهای عمرانی کاردولتی برگزار می گردد اکثر قریب به اتفاق قراردادها کاملا یک جانبه بوده بنحوی که کارفرمای بخش دولتی در هر زمان و به هر دلیل امکان فسخ قرارداد، ضبط ضمانتنامه و یا جریمه طرف قرارداد را دارد.
در قراردادهای پیمانکاران بخش خصوصی و دستگاههای اجرایی بخش دولتی هیچگونه تمهیدی برای جبران افزایش نرخها مانند نرخ ارز، فلزات، دستمزدها و امثالهم دیده نمیشود و طرف قرارداد با توجه به شرایط حاکم و نبودن کار اجرایی برخلاف میل باطنی اینگونه قراردادها را امضا می نماید و با قبول کلیه ریسک های مربوطه وارد مناقصه و قرارداد میشود. ولی با افزایش نرخ ها قطعاً با مشکل مواجه شده و در بسیاری از مواقع منجر به ضرر و زیان و فسخ و ضبط قرارداد می گردد. افزایشات اخیر نرخ ارز و تاثیر آن بر

فلز و سایر اقلام تولیدی و مصرفی در قراردادها جبران نگردیده و موجب تضعیف و ورشکستگی پیمانکاران می گردد. برخی از موارد طرح شده در جلسه به قرار زیر است:

۱- پیگیری تدوین سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه موضوع ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور در ماده ۲۱۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور موضوع نظام فنی و اجرایی طرح گردید که اجرا نشد. در نهایت در ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور این موضوع مجدداً مطرح شد. در ماده ۳۴ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور دولت موظف است به منظور افزایش کارآمدی و اثربخشی طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای با رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات زیر را به اجرا درآورد: الف. سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است با لحاظ موارد زیر ظرف مدت یکسال از تاریخ ابلاغ این قانون «سند نظام فنی و اجرایی کشور» را تهیه و اجراء کند. ضوابط و مقررات ساخت و ساز در چهارچوب این نظام ابلاغ می شود: ۱. نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور شامل عوامل، اصول، برنامه ها و فرآیندها و اسناد (مقررات، ضوابط و دستورالعملها) مربوط به مدیریت، پیدایش، پدیدآوری و بهره برداری طرحهای سرمایه گذاری و پروژه های ساخت و ساز باشد. قواعد اساسی حاکم بر کارفرمایان، مجریان، پیمانکاران، مشاوران، سازندگان و تأمین کنندگان همه طرحها و پروژه هایی که از وجوه عمومی کشور استفاده می کنند، در این سند لحاظ شود.

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۲۰ فروردین ۱۳۸۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۱/۷۲۲۹۳ مورخ ۲۶ تیر ۱۳۸۴ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۳۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳- و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نظام فنی و اجرایی کشور را تصویب نمود

بخش خصوص معتقد است که بخش عمده ای از نظام فنی و اجرایی سال ۸۵ اجرا نمی شود. هر یک از دستگاههای اجرایی مراکز متعدد تشخیص صلاحیت مختص به خود را

- دارند مثلاً وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت راه و شهرسازی و و پیمانکاران و مشاوران با تعدد تشخیص صلاحیت مواجه هستند.
- ۲- شرایط عمومی پیمان جدید که در سال ۹۴ جمع‌بندی و اصلاح شده است و جایگزین شرایط عمومی پیمان ۱۳۷۵ می‌باشد. نتیجه بحث و بررسی و جمع‌بندی نظرات تشکلهای و بخش خصوصی می‌باشد و منتظر ابلاغ از سوی جناب آقای دکتر نوبخت می‌باشد. این در حالی است که پس از گذشت بیش از ۲ سال هنوز این مهم روی نداده است.
- ۳- اعمال و اجرای تمامی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های جبرانی و حمایتی از پیمانکاران در قراردادهای عمرانی همانند بخشنامه جبران افزایش نرخ ارز، نرخ فلزات و متأسفانه کارفرمایان با علم به موضوع تغییرات نرخ و بخشنامه‌های پیرامون این موضوع، در شرایط خصوصی پیمان این تغییرات توسط پیمان دهنده در نظر نمی‌گیرند. (به عنوان مثال بخشنامه نحوه جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز در پیمان‌های ریالی مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۲۹ سازمان برنامه و بودجه کشور در قراردادها لحاظ نمی‌گردد)
- ۴- اجرای بخشنامه دامنه قیمت مناسب در برگزاری همه مناقصات و پرهیز از واگذاری کار به قیمت صرفاً پایین که منجر به تبعات بعدی و عدم انجام تعهدات می‌شود. این بخشنامه اجرا نمی‌شود و همچنان مناقصات به پایین‌ترین قیمت واگذار می‌گردد و تبعات بعدی آن سالها گریبانگیر کارفرما و پیمانکار می‌باشد.
- ۵- تعیین و ابلاغ به موقع بخشنامه‌های تعدیل و مابه‌التفاوت در قراردادهای دولتی و پرداخت به موقع مطالبات پیمانکاران در حین اجرای کار بخشنامه‌های متعددی در خصوص تعدیل، مابه‌التفاوت، ارز، فولاد، سیمان و وجود دارد اما بخش خصوص معتقد است این بخشنامه‌ها معمولاً به موقع ابلاغ نمی‌گردد و بعد از یک سال از اتفاق غیر منتظره (به عنوان مثال افزایش نرخ ارز) ابلاغ می‌گردد که در طی این یکسال پیمانکار با مشکلات متعددی مواجه شده و بعضاً فعالیت نیمه تمام باقی خواهد ماند.
- ۶- اصلاح روش حل و فصل دعاوی و تخصصی کردن روش رسیدگی به پرونده‌های قضائی در محاکم سالهاست که بخش خصوصی در این مورد ابهامات و مشکلاتی دارد. در صورت مواجهه با مشکل، اگر طرح عمرانی باشد باید مطابق ضوابط فنی شوراهای استان، در کارگروه پیمان طرح شود. در صورتی که طرح غیر عمرانی باشد (بعضی از قراردادهای نفت، گاز، شهرداری و) کارگروه پیمان ورود پیدا نمی‌کند و مسیر محاکم را طی می‌نماید که

بخش خصوصی معتقد است، در این زمینه بعضاً قضاوت محترمی که رای می دهند و یا افرادی که کارشناسی موضوع را انجام می دهند، تسلط لازم در این زمینه را دارا نمی باشند و تصمیماتی اتخاذ می گردد که سالها پیمانکار را با مشکل مواجه می سازد.

۷- جلوگیری از افراط و تفریط ها در بحث داوری در قراردادهای دولتی که بعضاً به نحو یکطرفه و خارج از عرف تعیین داور می نمایند و یا در برخی موارد به صورت غیر کارشناسی در این مهم تعیین روش می نمایند.

اغلب اوقات در قراردادها ذکر می شود در زمان اختلاف بین کارفرما و پیمانکار داور مورد نظر کمیسیون خاص می باشد که نحوه تعیین داور عادلانه نیست. زیرا در زمان اختلاف و مراجعه پیمانکار به مراجع قضایی بدلیل تعیین داور در قرارداد امکان رسیدگی وجود ندارد. پیشنهاد می گردد داور مرضی الطرفین در قراردادها در نظر گرفته شود.

۸- اجرای بند ۵-۱۰ نظام فنی و اجرایی موضوع تشخیص صلاحیت دستگاههای اجرایی در انجام قراردادهای عمرانی: در چارچوب بودجه های تخصیصی تمام دستگاههای اجرایی و یا شرکتهای دولتی به عنوان کارفرما، با پیمانکاران بخش خصوصی اقدام به انعقاد قرارداد می نمایند. در صورتیکه بسیاری از این دستگاهها نه بدنه حقوقی و نه تخصصی در زمینه قراردادهای دارند و این موضوع در فرآیند اجرای کار مشکلاتی جدی برای پیمانکاران به وجود می آورد.

۹- تعیین مرجع واحد برای تشخیص صلاحیت پیمانکاری در دستگاههای اجرایی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی): هم اکنون تقریباً تمامی وزارت خانه های مهم نظیر نفت، نیرو، بهداشت، رفاه و تعاون و اقدام به تشخیص صلاحیت با دستورالعمل های گوناگون می نمایند و یک پیمانکار برای انجام فعالیت باید از چندین سازمان تشخیص صلاحیت شود. بخش خصوصی معتقد است در برخی موارد شرکت پیمانکاری دارای رتبه ۱ که تحت شرایط سخت و طی نمون مسیر دشوار از سازمان برنامه تایید صلاحیت شده است، دوباره جهت دریافت فعالیت های پیمانکاری توسط وزارتخانه های دیگر تشخیص صلاحیت مجدد می گردد. لذا این امر زمینه ایجاد رانت و فساد را ایجاد می نماید.

۱۰- جبران خسارت تأخیر پرداختی به پیمانکار و پیش پرداخت از طریق اجرایی شدن آیین نامه تنظیم معاملات دولتی (ابلاغ معاون اول محترم ریاست جمهوری ۱۳۹۴/۰۹/۲۲)

ماده ۱۱ آیین نامه تنظیم معاملات دولتی: ضمانت تأخیر تعهدات مالی مناقصه گزار (کارفرما) که طبق بند (ب) ماده (۱۰) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- باید در اسناد

مناقسه و به تبع آن در قرارداد منعقد قید و تعهد گردد، بر اساس شاخص تورم اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعدیل و پرداخت می گردد. سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، نحوه محاسبه تمدید مدت پیمان (مجاز شمردن تأخیر تحویل مورد معامله) با لحاظ پرداخت ضمان تأخیر تعهدات مالی کارفرما را تهیه و ابلاغ نماید.

در حال حاضر این مورد آیین نامه اجرایی نمی شود

بند پ ماده ۶ تضمین پیش پرداخت: میزان پیش پرداخت از پانزده درصد تا بیست و پنج درصد مبلغ اولیه پیمان است که مقدار دقیق آن باید در اسناد فرآیند ارجاع کار و پیمان از سوی کارفرما پیش بینی و قید شود.

بخش خصوصی معتقد است بعضاً پیش پرداختی صورت نمی گیرد. بخش خصوص معتقد است بخش هایی از این آیین نامه اجرا نمی شود.

۱۱- اصلاح موادی از شرایط عمومی پیمان

حذف ماده ۴۸: هرگاه پیش از اتمام کارهای موضوع پیمان، کارفرما بدون آنکه تقصیری متوجه پیمانکار باشد، بنا به مصلحت خود یا علل دیگر، تصمیم به خاتمه پیمان بگیرد خاتمه پیمان را با تعیین تاریخ آماده کردن کارگاه برای تحویل که نباید بیشتر از ۱۵ روز باشد به پیمانکار ابلاغ می کند کارفرما کارهایی را که ناتمام ماندن آنها موجب بروز خطر یا زیان مسلم است در این ابلاغ تعیین می کند و مهلت بیشتری به پیمانکاری دهد تا پیمانکار بتواند در آن مهلت این گونه کارها را تکمیل کند و کارگاه را آماده تحویل نماید.

اضافه نمودن تبصره به ماده ۴۶: موارد ۱۳ گانه فسخ پیمان از سوی کارفرما تبصره: چنانچه بعد از رسیدگی قضایی یا داوری مشخص شود اعمال ماده ۴۶ یا فسخ پیمان بر خلاف مقررات بوده است، سازمان دولتی باید م به جبران خسارت شود.

اصلاح ماده ۵۳: پیرامون نحوه شرایط داوری که تماماً یکطرفه می باشد

اصلاح ماده ۲۹: پیرامون افزایش نرخ و تغییر آن از ۲۵٪ به ۱۰٪

اصلاح ماده ۳۶: جمله " کارفرما موافقت دارد که به منظور تقویت بنیه مالی پیمانکار، مبلغی به عنوان پیش پرداخت به پیمانکار پرداخت کند." به جمله " کارفرما مکلف است ...

دیرخاذه شورای کفتم و کوی دولت و بخش خصوصی
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۲۷

تاریخ جلسه: ۱۳۹۶/۰۸/۲۲

ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح

محل تشکیل جلسه:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۱۶ نفر

“اصلاح شود.

جمع بندی و مصوبات:

ردیف	مصوبات جلسه	مسئول پیگیری	مهلت پیگیری
۱	<p>پیشنهادات ارائه شده در خصوص قراردادهای پیمانکاری دستگاههای اجرائی با فعالان اقتصادی بخشهای خصوصی و تعاونی</p> <p>پیرامون تراضی و منع تحمیل شرایط ناعادلانه به طرف مقابل در قراردادهای تنظیمی بین بخش خصوصی و دستگاههای عمرانی کار دولتی، با عنایت به وظایف و اختیارات ناشی از بند چ ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار بحث و تبادل نظر شد. اعضا بویژه نمایندگان بخش خصوصی، مشاورین بانکی اتاق، دفتر داوری اتاق نکاتی را مطرح نمودند که به اتفاق تصمیمات ذیل اتخاذ گردید و مقرر شد موضوع در شورای گفتگو طرح گردد.</p> <p>۱- از آن جا که یکی از مشکلات بخش خصوصی عدم تفویض اختیارات استانی در خصوص تنظیم قراردادها و متعاقب آن هزینه هایی است که متحمل بخش خصوصی می شود، لذا استانداری محترم طی مکاتباتی لزوم تفویض اختیار تنظیم قراردادهای پیمانکاری به ادارات کل و شرکتهای دولتی استانی را از طریق وزارتخانه های ذیربط پیگیری نمایند.</p> <p>۲- استانداری محترم طی نامه ای به کلیه دستگاههای عمرانی کار استان و شرکتهای دولتی ابلاغ نمایند تا ضمن رعایت قوانین</p>	<p>استانداری خراسان رضوی</p> <p>استانداری خراسان رضوی</p>	<p>مستمر</p> <p>یک هفته</p>

مستمر	دستگاههای اجرایی	و مقررات در چارچوب بند چ ماده ۱۱ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار قراردادهای مربوطه را به نحوی تنظیم نمایند تا حقوق طرفین رعایت گردد.
مستمر	عمرانی کار استان	۳- کلیه دستگاههای دولتی و وابسته به دولت و شرکتهای دولتی و شهرداری ها موظف گردند که در مناقصات و عقد قراردادها الزاماً نحوه جبران افزایش قیمت ها (خصوصاً موارد شاخص مانند ارز، قلز، دستمزد و ...) نسبت به زمان برگزاری مناقصه و یا عقد قرارداد منظور نمایند.
مستمر	سازمان مدیریت و برنامه ریزی	۴- سازمان مدیریت و برنامه ریزی به عنوان نماینده دولت، با توجه به اشرافی که به موضوعات پیمانکاران دارند، در این خصوص با بخش خصوصی و دولتی همکاری و تبادل نظر نموده و نهایتاً داور مرضی الطرفین پیمان دهنده و پیمان گیرنده باشد.
مستمر	استان	۵- دستگاههای اجرایی تا زمان تدوین و ابلاغ سند نظام فنی و اجرایی منطبق بر ماده ۳۴ قانون احکام دائمی توسعه مکلف به اجرای نظام فنی و اجرایی موضوع تصویب نامه شماره ۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷-هـ مورخ ۲۰/۰۴/۱۳۸۵ هیأت محترم وزیران باشند.
مستمر	دستگاههای اجرایی	۶- فرآیند اجرای تعیین صلاحیت پیمانکاران در چارچوب نظام فنی و اجرایی یکپارچه و صرفاً توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی انجام شود و از پراکندگی خودداری شود.
مستمر	سازمان مدیریت و برنامه ریزی	۷- همچنین در تدوین و ابلاغ سند نظام فنی و اجرایی کشور منطبق بر ماده ۳۴ قانون احکام دائمی توسعه تسریع شود.
مستمر	دستگاههای اجرای	۸- پیگیری ابلاغ شرایط عمومی پیمان جدید که از سال ۱۳۹۴ قرار بر ابلاغ آن بوده است.
مستمر	استان	۹- اعمال و اجرای تمامی بخشنامه ها و دستورالعمل های جبرانی و حمایتی از پیمانکاران در قراردادهای عمرانی همانند

مستمر	دستگاههای اجرایی استان	بخشنامه جبران افزایش نرخ ارز، نرخ فلزات و ۱۰- اجرای بخشنامه دامنه قیمت مناسب در برگزاری همه مناقصات و پرهیز از واگذاری کار به قیمت صرفاً پایین که منجر به تبعات بعدی و عدم انجام تعهدات می شود.
مستمر	دستگاههای اجرایی استان سازمان مدیریت و برنامه ریزی	۱۱- تعیین و ابلاغ به موقع بخشنامه های تعدیل و مابه التفاوت در قراردادهای دولتی و پرداخت به موقع مطالبات پیمانکاران در حین اجرای کار ۱۲- اصلاح روش حل و فصل دعاوی و تخصصی کردن روش رسیدگی به پرونده های قضائی در محاکم ۱۳- جلوگیری از افراط و تفریط ها در بحث داوری در قراردادهای دولتی که بعضاً به نحو یکطرفه و خارج از عرف تعیین داور می نمایند و یا در برخی موارد به صورت غیر کارشناسی در این مهم تعیین روش می نمایند.
مستمر	دستگاههای اجرایی استان	۱۴- اجرای بند ۵-۱۰ نظام فنی و اجرایی موضوع تشخیص صلاحیت دستگاههای اجرایی در انجام قراردادهای عمرانی
مستمر	دستگاههای اجرایی استان	۱۵- تعیین مرجع واحد برای تشخیص صلاحیت پیمانکاری در دستگاههای اجرایی (سازمان مدیریت و برنامه ریزی)
مستمر	سازمان مدیریت و برنامه ریزی	۱۵- جبران خسارت تاخیر پرداختی به پیمانکار و پیش پرداخت از طریق اجرایی شدن آیین نامه تنظیم معاملات دولتی (ابلاغ معاون اول محترم ریاست جمهوری ۲۲/۰۹/۱۳۹۴)
مستمر	سازمان مدیریت و برنامه ریزی	۱۶- اصلاح موادی از شرایط عمومی پیمان همچون حذف ماده ۴۸، اضافه نمودن تبصره به ماده ۴۶، اصلاح ماده ۵۳، اصلاح ماده ۲۹، اصلاح ماده ۳۶